

Språkutvecklande arbetssätt - en del av det systematiska kvalitetsarbetet

Anna Lund

anna.lund@ledalarande.se

rektor_anna

ledalarande

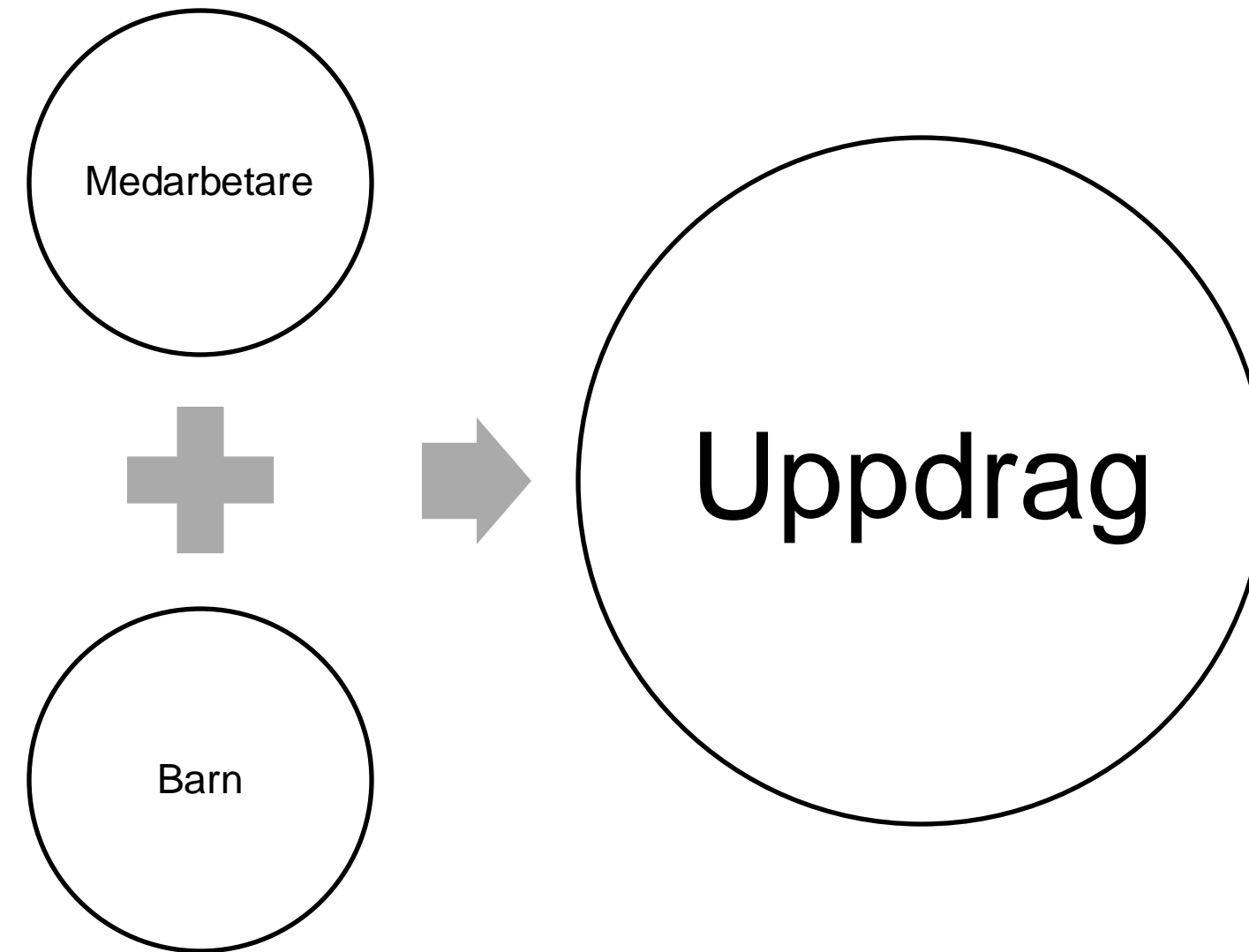

Skapa likvärdiga förutsättningar att arbeta med språkutveckling

Metoder och arbetssätt för att synliggöra språkutveckling

Miljön som den tredje pedagogen – hur blir den en resurs i det språkutvecklande arbetssättet

Vad menar vi med likvärdiga förutsättningar?

Vad säger då vår läroplan?

Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för barnens förståelse för olika språk och kulturer, inklusive de nationella minoriteternas språk och kulturer.

Språk, lärande och identitetsutveckling hänger nära samman. Förskolan ska därför lägga stor vikt vid att stimulera barnens språkutveckling i svenska, genom att upp muntra och ta tillvara deras nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt.

Barnen ska erbjudas en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter.

Barn med annat modersmål än svenska ska ges möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

Alltså ska vi skapa förutsättningar för att...

Medarbetarna förstår barnens förståelse för olika språk och kulturer, inklusive de nationella minoriteternas språk och kulturer.

Medarbetarna vet hur de ska stimulera barnens språkutveckling i svenska och hur de ska uppmuntra till nyfikenhet och intresse att kommunicera på olika sätt.

Medarbetarna vet hur de ska erbjuda barnen en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk genom att lyssna till högläsning och samtala om litteratur och andra texter

Medarbetarna vet hur de ska arbeta med barn med annat modersmål än svenska och hur de ska skapa möjlighet för barnen att utveckla både det svenska språket och sitt modermål.

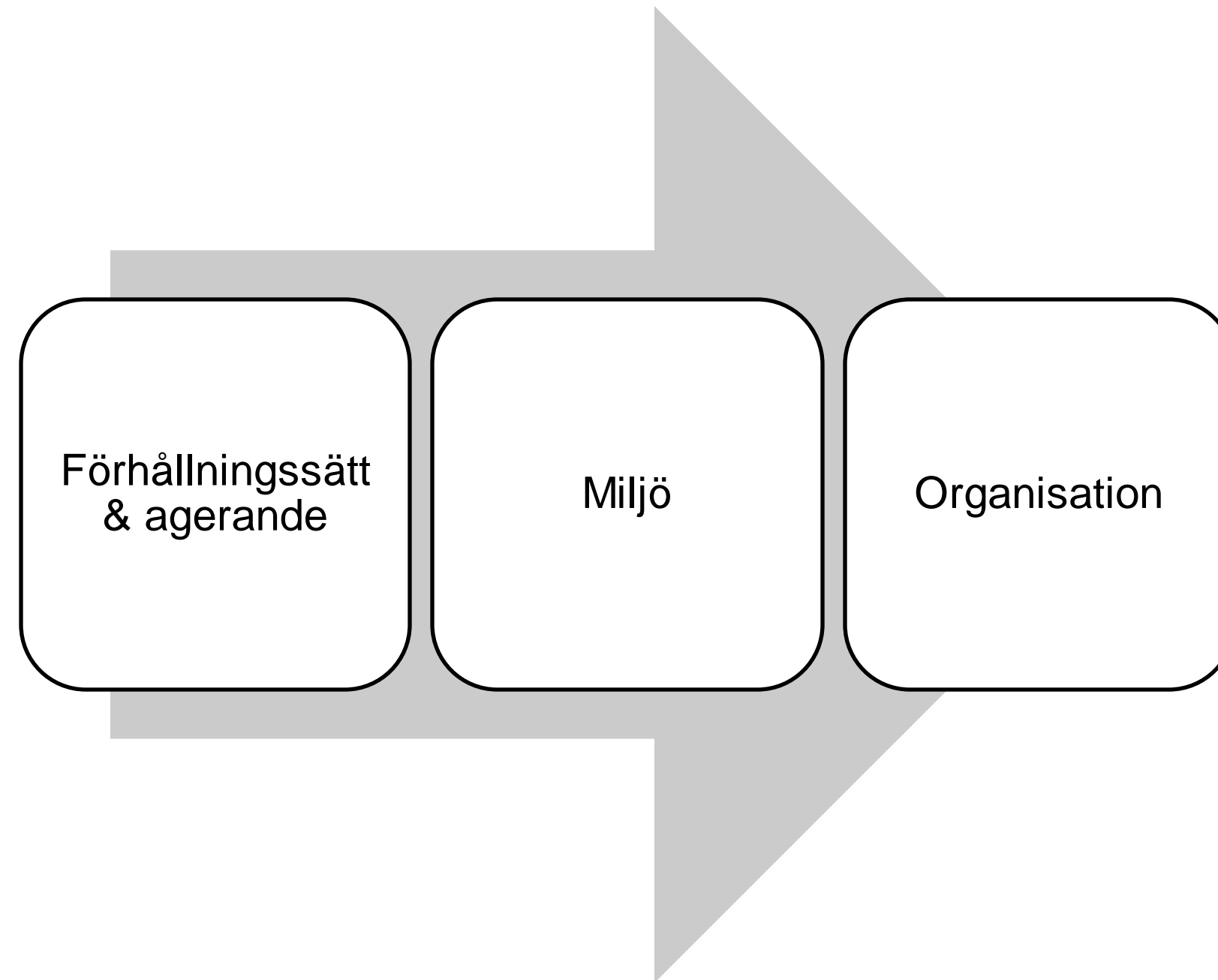
Hur tänker du som rektor och ledare?

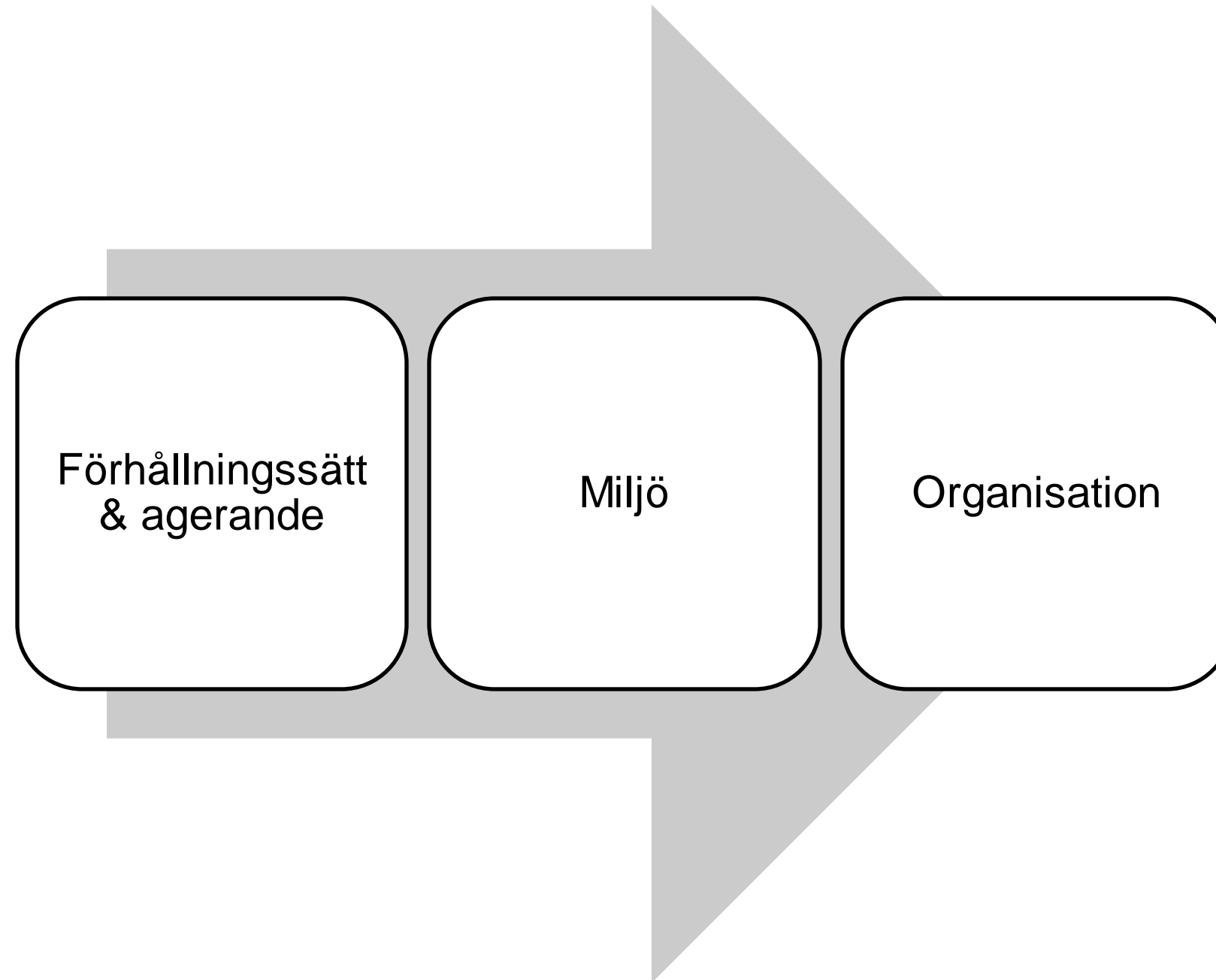
förutsättningar - förväntningar

Ska Bör Kan

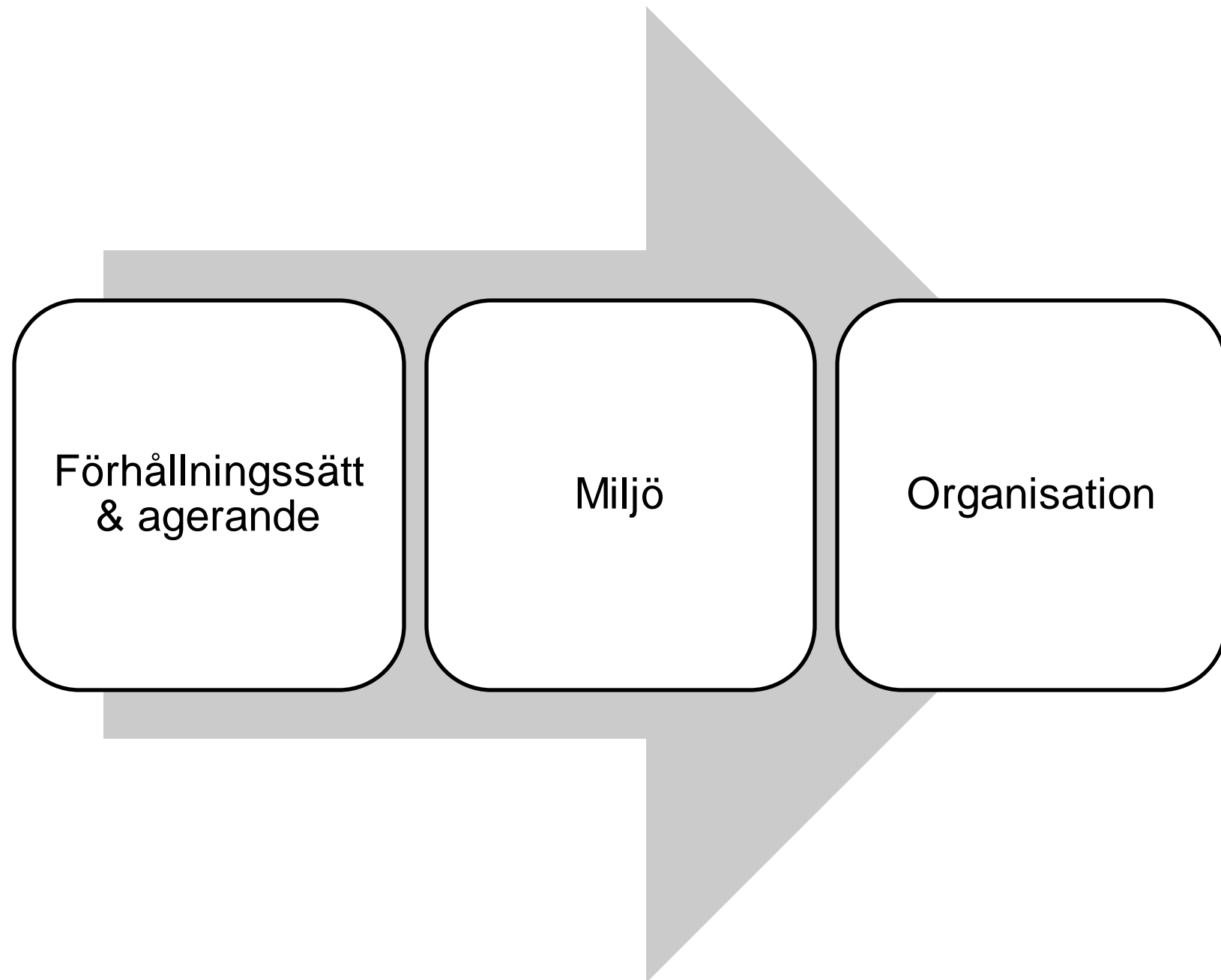
Gemensamma ställningstaganden

HUR:et blir det viktiga

Språk bör genomsyra allt

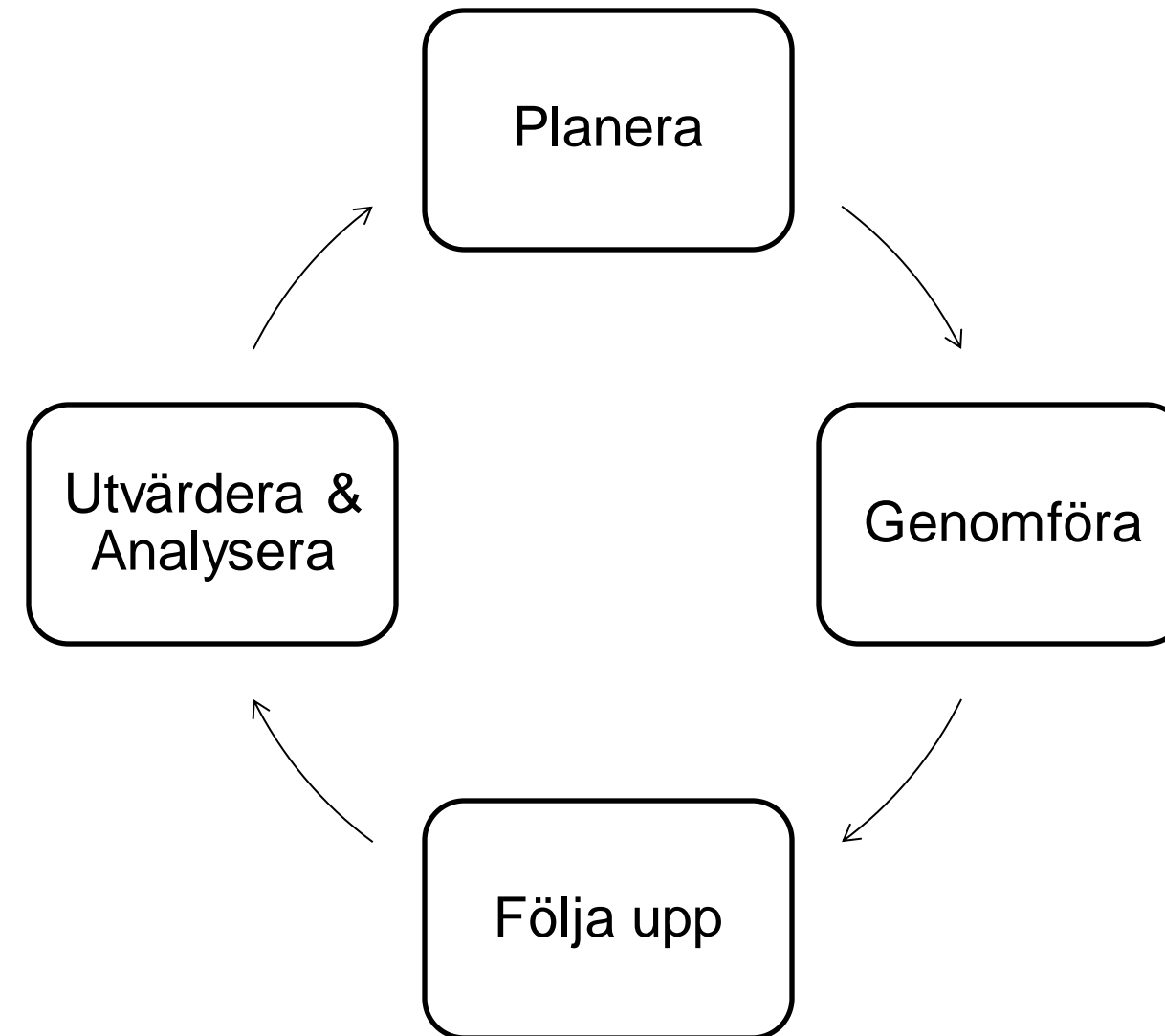
Förhållningssätt och agerande: Reflektionen

Miljö: Hur vi iscensätter och synliggör

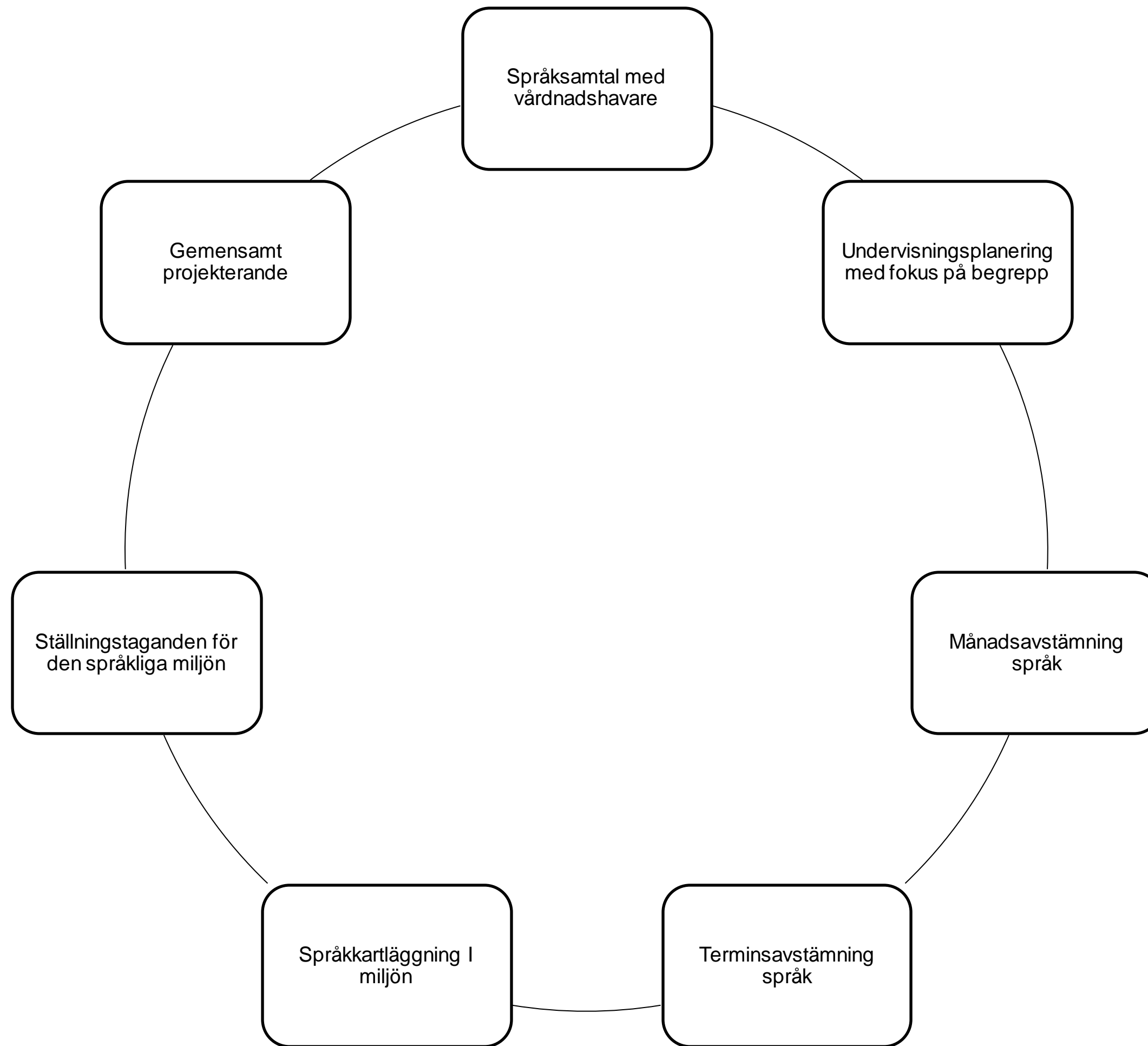
Organisation: Forum, rutiner, systematik

Systematik

- Vad behöver vi följa upp?
- Vad behöver vi kvalitetssäkra?

VEM HUR NÄR VARFÖR

Planering och analys

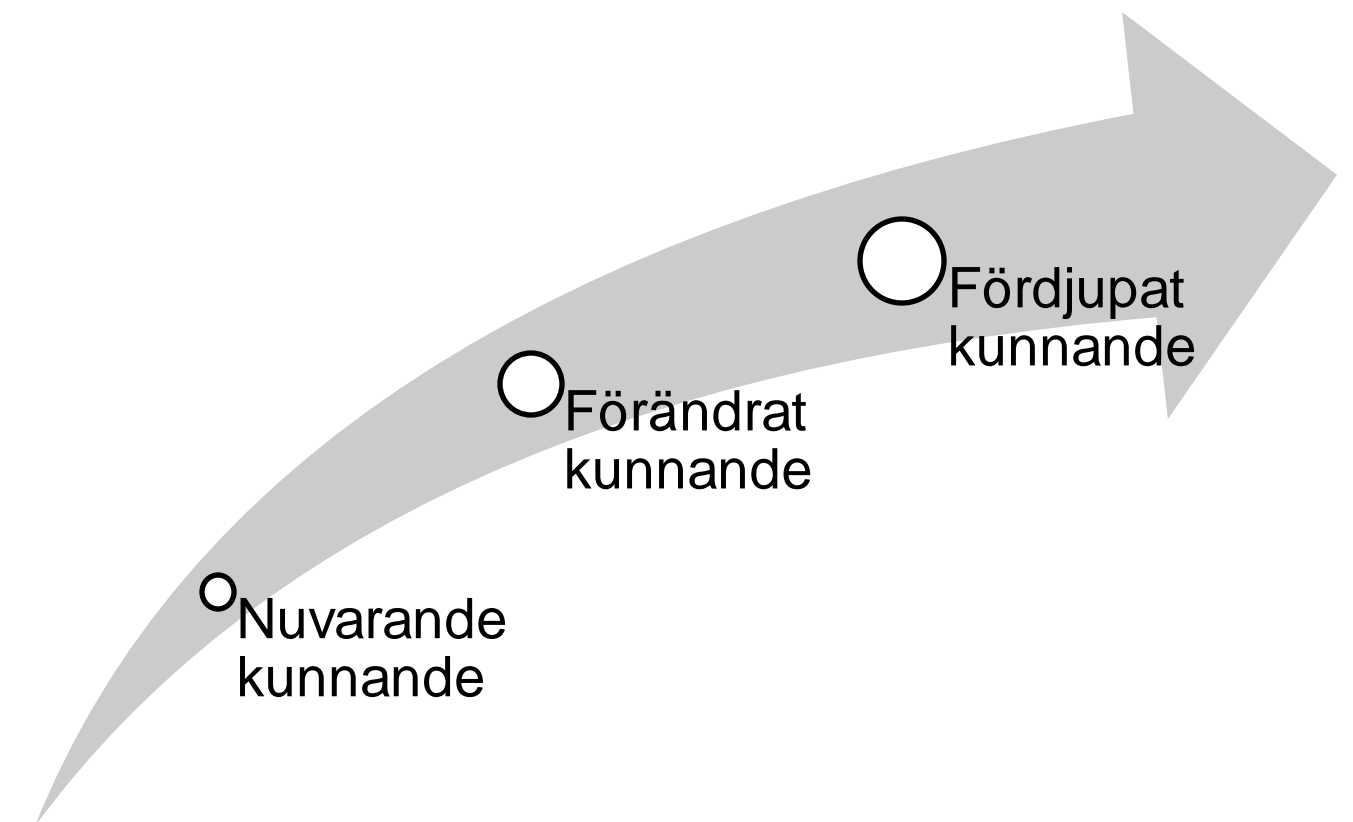
Språk och kommunikation

Vilket förändrat kunnande ser ni hos barnen?

Vad behöver ni lägga mer fokus på/utveckla?

Veckans/månadens begrepp

Veckans/månadens tecken

VEM HUR NÄR VARFÖR

Matematiska möjligheter

Vilket förändrat kunnande ser ni hos barnen?

Svar: Vi kan se ett förändrat kunnande hos barnen i hur de använder sig av riktningar som framåt bakåt vänster och höger upp och ner, som ett resultat av vårt arbete med blue bot och vårt medvetna arbete med att synliggöra matematiska begrepp med barnen. Vi kan också se ett förändrat kunnande i hur barnen benämner, skapar och känner igen olika geometriska former som triangel, kvadrat, cirkel, rektangel, kub när de bygger med magneterna, gummisnoddarna, skapande med naturmaterial och återvinningsmaterial som pinnar, kapsyler sorterade efter färg i olika staplar. Vi kan se hur barnen sorterar och klassificerar material efter kategori och färg.

Vad behöver ni lägga mer fokus på/utveckla?

Svar: Vi fortsätter synliggöra och medvetengöra barnen kring matematiska begrepp.

Kvalitetssäkra språk genom reflektion

- *Hur* läser vi högt?
- Läser vi texten **innan** själva?
- Vad läser vi? Och hur väljer vi ut det?
- Vilka språkaktiviteter genomför vi och i vilket syfte?
- Hur använder vi digitala verktyg och medier med koppling till språkutveckling?
- Hur gör vi för att stimulera barns berättande?

Förhållningssätt och agerande – ge förutsättningar att förstå

Höra

Hur fungerar vi som språkliga förebilder?

Hur säkerställer vi att vårt språk rikt, varierat och begripligt?

Hur utmanar vi varje barn språkligt genom vårt egna språkbruk?

Bearbeta

Hur säkerställer vi att varje barn tillräckligt med tanketid?

Hur säkerställer vi att varje barn får möjlighet att tänka på både sitt egna språk och andra språk?

Använda

Hur säkerställer vi att varje barn ges utrymme att producera språk i sammanhang?

Hur utmanar och stöttar vi barnets språkliga utflöd?

Ställningstaganden för vårt språkliga agerande

Vi har extra fokus på

- prepositioner (på, i, till)
- artiklar (en, ett)
- pronomen (han, hon)

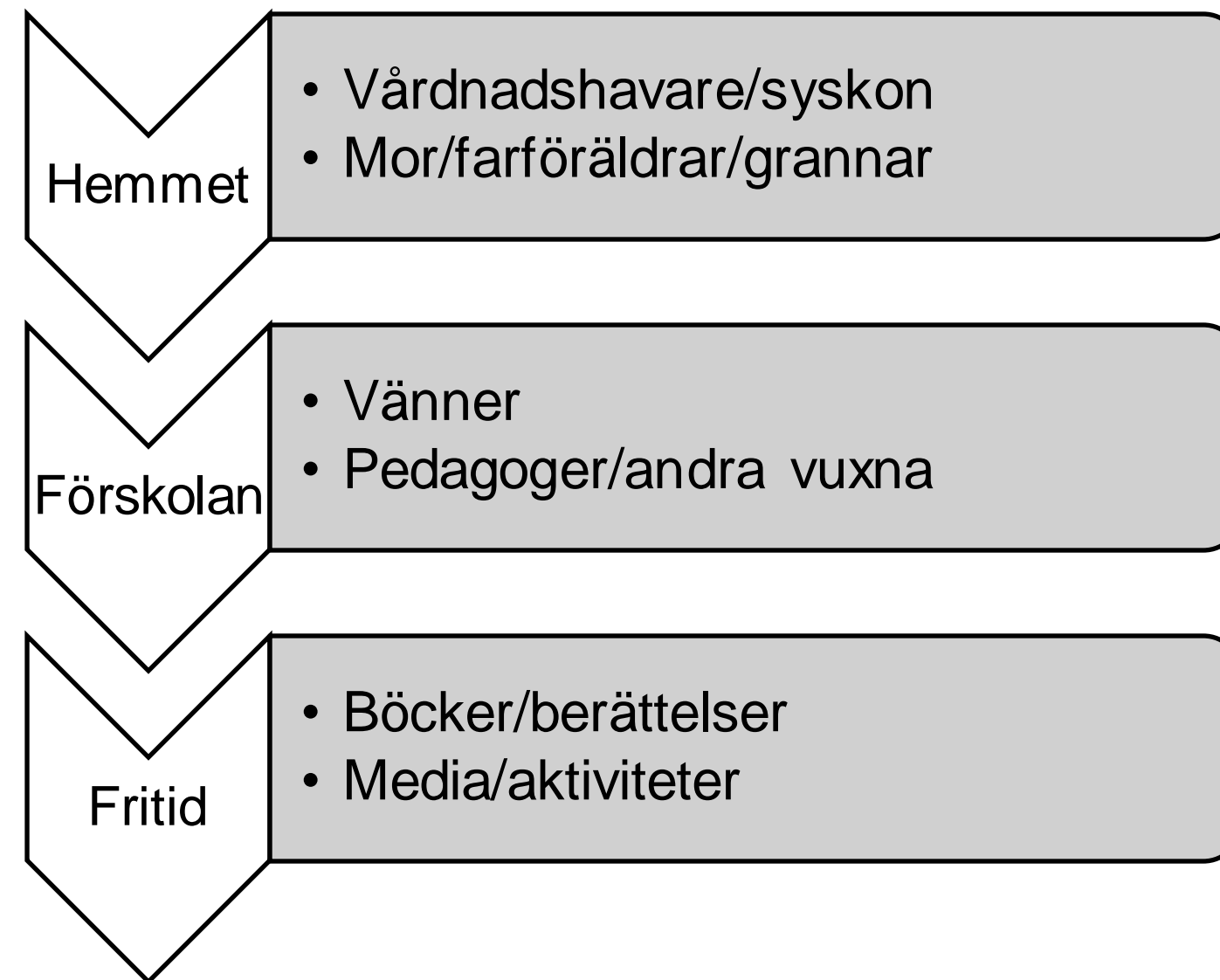
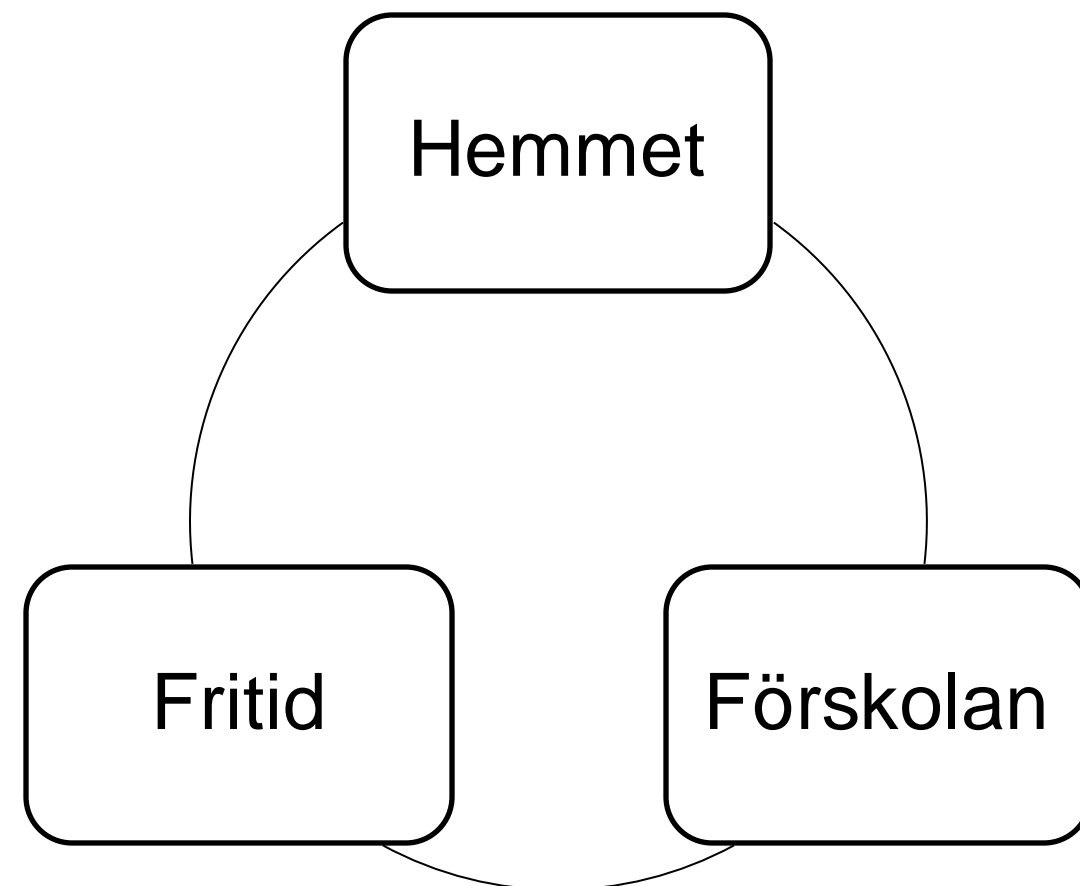
Vi uppmärksammar:

- plural: bok/böcker,
- kongruens: blå/blått,
- tempus: ska gå/gick/har gått,
- genitiv: flickans

- Vi benämner ord ofta
- Vi breddar barnens ordförståelse utifrån deras intresseområden
- Vi förklarar ordens betydelse
- Vi förenklar inte språket men gör det begripligt
- Vi är intresserade och uppmärksamma

- Vi benämner ord ofta
- Vi breddar barnens ordförståelse utifrån deras intresseområden
- Vi förklarar ordens betydelse
- Vi förenklar inte språket men gör det begripligt
- Vi är intresserade och uppmärksamma

Språksamtal

Vanliga risker att vara uppmärksam på

- Språkutveckling som en separat del av organisationens utveckling
- Att språk bara blir böcker, läsning, rim, ramsor
- Att vi gör olika för barnen utifrån ogenomtänkta grunder "*vi och dom*"
- Att vi ifrånsäger oss vissa delar av läroplanen "*vi har inte dom barnen*"

Skapa förutsättningar att förstå

Tal språk kommunikation

- Tal – ett sätt att uttrycka språket på
- Språk - tal, tecken mm
- Kommunikation - Verbalt, Ögonkontakt, Ansiktsuttryck, Beröring, Gester

Ställningstaganden i den fysiska miljön

I alla rum synliggör vi språk genom:

- TAKK
- Begrepp och ordbilder
- Spel
- Dokumentation som synliggör processer "re-visit"
- Projektor, högtalare, ljusbord, byggplatåer och inspirationsbilder

Varje rum har:

- Böcker på olika språk
- Normkreativa böcker
- Faktaböcker
- Bilderböcker
- Textböcker
- Sagor
- Fabler
- Rekvisita till böcker

Tala	Skriva	Läsa
Inspirationsbilder Bilder på barnens namn Flanotavla, flanomaterial Projektor Figurer Rim och ramsor Qr koder TAKK tecken Bildstöd Story Sequense Berättarpanel Såbbubblor Sugrör & fjädrar	Skrivstation Bokstäver Block Penna Magnetbokstäver Versaler Symboler	Sagopåsar Polyglutt olika alfabet Böcker med olika språk Faktaböcker Story Sequenser

Strukturen för språkutveckling - SKA BÖR KAN

- Högläsning
- Berättande
- Reflekterande
- Rim/ramsor
- Samtala om litteratur och andra texter

Bryta normer

Hur arbetar ni idag?

Hur skulle ni kunna arbeta?

Vem gör vad och vem borde göra vad?

Vem behöver öka sina kunskaper?

Vem behöver bidra med sina kunskaper?

Tack för idag!/ Anna

